

Nr 32.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om rätt att vid taxering till skatt för inkomst göra avdrag för läkar- och sjukvårdskostnader.

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 112 av herrar *Nyström* och *Grym* samt II: 144 av herr *Gavelin* m. fl. har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag om införande av bestämmelse om rätt till avdrag vid inkomsttaxeringen för läkar- och sjukvårdskostnader.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 112.

Vid beräkning av inkomsten från särskild förvärvskälla skall enligt 20 § kommunalskattelagen från förvärvskällans intäkter avräknas alla omkostnader för intäkternas förvärvande och bibehållande. Avdrag må därvid icke ske för den skattskyldiges levnadskostnader och därtill hänförliga utgifter.

Jämlikt 50 § 2 mom. kommunalskattelagen må, därest skattskyldigs skatteförmåga finnes vara väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka den skattskyldige ägt tillgodonjuta allmänt barnbidrag, eller annan därmed jämförlig omständighet, efter vederbörande beskattningsnämnds beprövande den skattskyldiges taxerade inkomst minskas med ytterligare ett belopp av högst 3 000 kronor. Sådant avdrag må jämväl medgivas skattskyldig, därest hans inkomst, efter avdrag av därå belöpande skatt, på grund av nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvallad arbetslöshet, stor försörjningsbörda eller annan därmed jämförlig omständighet understigit vad han kan anses ha behövt till underhåll för sig själv och för make och oförsörjda barn (existensminimum). Enligt bestämmelse i 9 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt äger nyssnämnda i kommunalskattelagen meddelade föreskrifter tillämpning jämväl vid taxering enligt berörda förordning.

Med lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring (med senast antagen lydelse i sin helhet införd i SFS 1953 nr 569) avses att vid sjukdom bereda sjukhjälp i form av dels ersättning för utgifter för sjukvård (sjukvårdsförsäkring) och dels för dag beräknad ersättning i pen-

ningar (sjukpenningförsäkring). Enligt sjukvårdsförsäkringen, som bl. a. omfattar varje inom riket bosatt svensk medborgare över 16 år samt hans barn under 16 år, utgår till de försäkrade ersättning helt eller delvis för läkarvårdsutgifter, kostnader för sjukhusvård, utgifter för resor till och från läkare eller sjukhus ävensom i viss utsträckning kostnader för sjukgymnastik, bad, massage m. m. Sjukförsäkringslagen skall i huvudsakliga delar träda i kraft den 1 januari 1955.

I proposition nr 64 har Kungl. Maj:t förelagt innevarande års riksdag förslag till vissa ändringar i kommunalskattelagen m. m. i anledning av sjukförsäkringslagens ikraftträdande. Förslaget innebär bl. a. att de ersättningar, som kan utgå på grund av den obligatoriska sjukvårdsförsäkringen, hänföres till icke skattepliktig inkomst. Bevillningsutskottet har i betänkande nr 31 tillstyrkt propositionen.

Vid 1950 års riksdag yrkades i motionen I: 161 (av herrar Karl Persson och Niklasson) skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om förslag till sådan författningsändring, att sjukvårdskostnader, som ej ersattes av sjuk-kassa, bleve avdragsgilla vid inkomsttaxering. I sitt i anledning av motionen avgivna och av riksdagen godkända betänkande nr 20 yttrade samma års bevillningsutskott bl. a. följande:

»Utskottet får i anledning av motionen framhålla, att kostnader av ifrågasvarande slag äro att betrakta såsom levnadskostnader och fördenskull i princip icke böra vara avdragsgilla vid inkomstbeskattningen. Att sådana kostnader, särskilt om de uppgå till mera avsevärda belopp, måste anses minska den skattskyldiges skatteförmåga är å andra sidan uppenbart. På grund härav finnas i 50 § 2 mom. kommunalskattelagen samt 9 § 2 och 3 mom. förordningen om statlig inkomstskatt bestämmelser, enligt vilka den skattskyldige må, därest hans skatteförmåga befinnes vara väsentligen nedsatt till följd av bl. a. långvarig sjukdom, olyckshändelse eller ålderdom, efter vederbörande beskattningsnämnds beprövande — utöver ortsavdragen — erhålla ett särskilt avdrag med visst belopp, dock högst med 2 000 kronor vid vardera taxeringen. Redan enligt nu gällande lagstiftning förefinnes således möjlighet att vid inkomsttaxeringen i viss utsträckning beakta sådana omständigheter, som i motionen avses. En längre gående avdragsrätt i ifrågasvarande hänseende kan utskottet icke förorda. Utskottet vill även påpeka att, sedan lagen den 3 januari 1947 om allmän sjukförsäkring i sinom tid trätt i kraft, grunden för den av motionärerna ifrågasatta avdragsrätten väsentligen skulle bortfalla. Av nu angivna skäl avstyrker utskottet motionen.»

I de förevarande motionerna har anförts bl. a. följande. Trots att samhället påtagit sig ansvaret för väl ordnad hälso- och sjukvård och vårt lands sjukvårdsväsende därmed kunnat visa en god utveckling till förbättrade förhållanden, torde dock många inom vissa grupper, som drabbades av sjukdom, ur ekonomisk synpunkt få allvarliga problem att brottas med. Det vore därför en angelägenhet av stor vikt att man i sina deklarationer finge göra avdrag för styrkta kostnader till läkare och för sjukvård. De

som drabbades av sjukdom finge på så sätt en rättvisare beskattning. En dylik bestämmelse kunde även snart resultera uti att läkarna taxerades i någorlunda proportion »efter förtjänst» och medföra att taxeringsnämndernas arbete härvidlag underlättades.

Utskottet. I de föreliggande motionerna har yrkats skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om förslag till sådan författningsändring att kostnader för läkarvård och sjukvård blir avdragsgilla vid inkomsttaxeringen.

Utskottet vill med anledning härav erinra om att — enligt beslut vid 1953 års riksdag — lagen den 3 januari 1947 om allmän sjukförsäkring skall träda i kraft den 1 januari 1955. Enligt denna lag är praktiskt taget alla inom riket bosatta svenska medborgare sjukvårdsförsäkrade. Detta innebär att ersättning, helt eller delvis, kommer att utgå från sjukkassa till de försäkrade för kostnader för bl. a. läkarvård och sjukhusvård. I proposition nr 64 till årets riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit att berörda ersättning skall hänföras till icke skattepliktig inkomst, vilket utskottet tillstyrkt i sitt denna dag avgivna betänkande nr 31. Syftet med föreliggande motionsyrkande synes sålunda väsentligen komma att bli tillgodosett på annat sätt än genom den av motionärerna förordade avdragsrätten.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen var frågan om införandet av avdragsrätt för vissa sjukvårdskostnader föremål för prövning av 1950 års riksdag i anledning av motion i ämnet. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 20 i anledning av avsedda motion yttrade 1950 års bevillningsutskott bl. a., att kostnader av ifrågavarande slag vore att betrakta såsom levnadskostnader, för vilka avdrag jämlikt 20 § kommunalskatte-lagen principiellt icke kunde medgivas. Det vore å andra sidan uppenbart att sådana kostnader, därest de uppginge till mera avsevärda belopp, måste anses minska den skattskyldiges skatteförmåga. På grund därav funnes särskilda bestämmelser, enligt vilka den skattskyldige, därest hans skatteförmåga befunes vara väsentligen nedsatt, kunde erhålla avdrag i särskild ordning. Utskottet kunde icke förorda en längre gående avdragsrätt i ifrågavarande hänseende än som sålunda förefunes enligt gällande lagstiftning.

Den ståndpunkt som 1950 års bevillningsutskott intog i förevarande fråga torde alltjämt böra hävdas. I den mån skattskyldig även efter den obligatoriska sjukvårdsförsäkringens genomförande kommer att åsamkas läkar- och sjukvårdskostnader, som kräver särskilt beaktande vid beskattningen, torde sålunda frågan om avdrag för sådana kostnader böra prövas från fall till fall enligt gällande bestämmelser. Vid sådant förhållande finner utskottet ej anledning ingå på den i motionerna jämväl berörda frågan i vad mån generell avdragsrätt i förevarande avseende skulle vara ägnad att befrämja taxeringskontrollen. På anförda skäl avstyrker utskottet de föreliggande motionerna.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 112 av herrar Nyström och Grym samt II: 144 av herr Gavelin m. fl. om rätt att vid

Bevillningsutskottets betänkande nr 32.

taxering till skatt för inkomst göra avdrag för läkar- och sjukvårdskostnader icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 30 mars 1954.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjødahl, Heüman, Spetz, Falk, Söderquist*, Niklasson, Einar Eriksson, Damström och Magnusson; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Kristensson i Osby, Brandt, Strandh, Kärrlander, Henriksson*, Vigelsbo, Anderson i Sundsvall, Nilsson i Svalöv och Andersson i Essvik.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.